

УДК 338.53:355.02(045)

JEL K21, L44

DOI: 10.32782/2786-8273/2024-6-7

Марина А.С.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки,
Національний авіаційний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5634-9402>

Anna Maryna

National Aviation University

Швець Н.С.

магістрант,
Національний авіаційний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6534-3143>

Nikita Shvets

National Aviation University

ДІЯЛЬНІСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ACTIVITY OF THE ANTIMONOPOLY COMMITTEE OF UKRAINE IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW

Анотація. Збереження економічної конкуренції в умовах дії військового стану залишилось ключовим пріоритетом в діяльності Антимонопольного комітету України з 2022 р. Виклики, пов'язані з необхідністю швидкого реагування на погіршення економічної ситуації, вирішення питань обмеженості людських та інших ресурсів, складнощами комунікації між окремими ланками публічного управління, не завадити Комітету виконувати покладені на нього завдання. В роботі окреслено основні завдання, що виконуються Антимонопольним комітетом, досліджено основні результати його діяльності. Особливу увагу приділено кількісним показникам діяльності АМКУ в забезпеченні об'єктивного та справедливого регулювання ринкового середовища в Україні. Визначено важливість інновацій у регулюванні ринку для подальшого відновлення економіки після закінчення воєнного стану.

Ключові слова: Антимонопольний комітет України, економічна конкуренція, антимонопольне законодавство, ринкові відносини.

Abstract. Introduction. In Ukraine, with the onset of the war in February 2022, the urgent decisions of the authorities and the challenges of military actions have impacted the functioning of the market environment in the country. Certain regulatory acts were temporarily transformed or suspended, and new approaches to ensuring and protecting economic competition were developed in the context of martial law. Given the duration of the military conflict and the specifics of protecting economic competition, an additional assessment of the activities of the Antimonopoly Committee of Ukraine in safeguarding competition in business activities and public procurement is required. The **purpose** of this work is to assess the activities of the Antimonopoly Committee of Ukraine in ensuring state protection of competition in business activities and public procurement under martial law conditions. The **methods** used by the authors made it possible to carry out a quantitative and qualitative analysis of the activities of the Antimonopoly Committee of Ukraine under martial law. **Results.** The Antimonopoly Committee demonstrates significant flexibility and adaptability in maintaining achieved levels of competitive environment and ensuring compliance with antimonopoly legislation amidst martial law conditions. During military operations and substantial economic uncertainty, the Antimonopoly Committee of Ukraine adjusts its control mechanisms to support competitive markets and prevent monopolization. Despite the challenges of the current martial law situation in the country, the Antimonopoly Committee of Ukraine primary priority remains preserving economic competition. The effectiveness of the Antimonopoly Committee of Ukraine work is reflected in increased economic efficiency, reduced overall violations of legislation, and transparency in its operations. The committee's full compliance with its assigned tasks contributes to enhancing trust among businesses, investors, and consumers in the national economy. **Conclusion.** Simultaneously, to ensure rapid economic growth post-martial law, the Antimonopoly Committee of Ukraine should anticipate the need to adapt regulatory mechanisms to new economic realities for the effective recovery of markets.

Keywords: Antimonopoly Committee of Ukraine, economic competition, antimonopoly legislation, market relations.

Постановка проблеми. Сталий розвиток економіки за умов функціонування конкурентного ринкового середовища є ключовою перевагою країни у міжнародному середовищі. Діяльність органів публічного управління у сфері розробки нормативного забезпечення захисту економічної конкуренції, заходів з запобігання монополізації ринків товарів та послуг, а також формування рівних умов для усіх учасників ринкових

відносин визначає рівень розвитку національної економіки. В Україні ключовим державним органом в сфері захисту економічної конкуренції є Антимонопольний комітет України (далі – АМКУ), він має спеціальний статус та наділений повноваженнями щодо контролю діяльності суб'єктів господарювання, створення конкурентного середовища та захисту конкуренції в сфері публічних закупівель.

З початком війни у лютому 2022 р. нагальні рішення органів влади та виклики військових дій відобразилися на функціонуванні ринкового середовища в країні. Були певним чином трансформовані, призупинені на певний час дії окремих нормативних актів, відпрацьовані нові підходи до забезпечення та захисту економічної конкуренції в умовах військового стану. Зважаючи на тривалість військового конфлікту та специфіку захисту економічної конкуренції, потребує додаткової оцінки діяльність АМКУ з забезпечення захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Антимонопольний комітет України в з фокусом на аспекти правового становища, принципів, форм діяльності виступає предметом дослідження значного кола науковців у сфері економічних та юридичних наук. Так, роботу М. Суса присвячено аналізу нормативно-правового забезпечення діяльності АМКУ під час проведення перевірок в контексті проведення антимонопольної реформи [1]. Оцінку новим законодавчим ініціативам в сфері захисту економічної конкуренції в Україні надають у своїх дослідженнях В. Полюхович [2] та В. Гречківський [3]. О. Руденко та В. Мартінович в своєму дослідженні оцінюють можливості вдосконалення існуючої системи антимонопольного менеджменту на основі імплементації досвіду європейських країн [4]. Оцінку правил конкуренції в Європейському Союзі та їх співставленню з існуючими в Україні присвячено роботу А. Колодійчука та Ф. Важинського [5]. Водночас, значна частина наукових доробок стосується здебільшого правових аспектів діяльності Антимонопольного комітету та не визначає особливості організації захисту економічної конкуренції в умовах військового стану в країні.

Мета статті. Метою роботи є оцінка діяльності АМКУ в сфері забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель в умовах дії режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реформування сектору публічного управління, спрямоване на збільшення прозорості процесів проведення публічних закупівель, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання на внутрішньому та зовнішньому ринках, стимулювання інвестиційного клімату та зростання міжнародних рейтингів країни розпочалося у 2014 році. З суттєвими викликами процеси трансформації зіткнулися з початком світової пандемії Covid-19, яка на певний час призупинила темпи та масштаби змін. Втім, основні виклики були пов'язані з початком повномасштабного вторгнення росії у лютому 2022 р. та суттєве подовження періоду дії режиму військового стану на території країни.

Реформування конкурентного законодавства, зокрема його наближення до норм *acquis communautaire* Європейського Союзу правомірно пов'язують з ухваленням Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України» від 09 серпня 2023 року 3295-ІХ [6], який максимально відповідає положенням ст. 256 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми дер-

жавами-членами, з іншої сторони [3]. Закон 3295-ІХ вносить зміни зокрема й до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» [7], яким визначаються структура, компетенція та організація діяльності АМКУ.

Систему органів АМКУ складають Комітет та міжобласні відділення. Комітет утворюється у складі голови та восьми державних уповноважених, підконтрольний Президенту та підзвітний Верховній раді України. Комітет та його міжобласні територіальні відділення є юридичними особами, в структурі яких функціонують окремі колегії щодо розгляду певного кола питань виключної компетенції. Забезпечення роботи всієї системи органів Комітету відбувається за допомогою апарату Комітету та його територіальних відділень. Голова Комітету затверджує структуру та штатний розпис Комітету та його територіальних відділень враховуючи фінансові можливості, визначені кошторисом на рік. З 2020 р. граничну чисельність працівників у центральному апараті АМКУ визначено на рівні 363 особи. Разом з тим, спостерігається загальна тенденція до скорочення фактичної чисельності працівників з 304 у 2020 р. до 255 у 2023 р. Відповідно, на початок 2024 р. центральний апарат комітету був укомплектований на 70 %. Серед основних причин скорочення є виведення усіх працівників в режим роботи оф-лайн (на початку війни були варіанти дистанційної роботи з-за кордону), виїзд за кордон жінок з дітьми внаслідок тривалості дії військового стану та масштабів ворожих обстрілів мирного населення, мобілізація осіб чоловічої статі.

Спеціальний статус АМКУ визначає його роль у забезпеченні економічного розвитку держави, підвищення рівня добробуту населення та статусу країни на міжнародній арені. За словами очільника АМКУ П. Кириленка, найважливішою складовою спільної української перемоги є докладання максимуму зусиль зі сторони комітету для зміцнення державних інституцій, забезпечення їх прозорості та ефективної роботи в умовах, коли країна зі зброєю в руках виборює своє право на існування [8]. Оцінити результативність діяльності АМКУ під час дії режиму воєнного стану в країні можна на основі аналізу виконання покладених на нього завдань.

Відповідно до ст. 3 ЗУ «Про Антимонопольний комітет України» [7], його основним завданням є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині шести основних пунктів:

- здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
- контролю за концентрацією, узгодженими діями суб'єктів господарювання та дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;
- сприяння розвитку добросовісної конкуренції;
- методичного забезпечення застосування законодавства про захист економічної конкуренції;
- здійснення контролю щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері публічних закупівель;

• проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання та здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції.

Таким чином, основні завдання комітету здебільшого пов'язані з реалізацією контрольних заходів і оцінити їх результативність можна за допомогою кількісних показників: кількість отриманих скарг щодо публічних закупівель, кількість розглянутих колегією справ, кількість припинених порушень законодавства, розмір накладених адміністративних стягнень, суми сплачених штрафів та пені, розмір економічного ефекту (табл. 1).

АМКУ як орган контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції здійснює оцінку результативності власної діяльності на основі показника економічного ефекту. Розрахунок узагальнюючого показника діяльності АМКУ на суспільний добробут та підтримку конкурентного середовища з 2016 року здійснюється на основі методики Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Показник економічного ефекту є індикатором вирішення масштабних проблем у сфері економічної конкуренції.

З 2016 року спостерігається стабільне зростання економічного ефекту від діяльності АМКУ. Перебюючи виклики пандемії та повномасштабного вторгнення, комітет якісно реалізує державну політику у сфері контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, провадить заходи щодо стимулювання діяльності суб'єктів господарювання, прозорого проведення процедур державних закупівель. Діяльність АМКУ сприяє уникненню монополізації ринків, забезпечує збереження рівних умов доступу до ринків для усіх учасників, сприяє існуванню на ринках достатнього рівня конкуренції та стимулює економічний розвиток.

Варто також відзначити, що з 2019 р. спостерігається скорочення загальної кількості порушень конкурентного законодавства та зміна структури категорій порушень конкурентного законодавства, які фіксуються АМКУ (рис. 1).

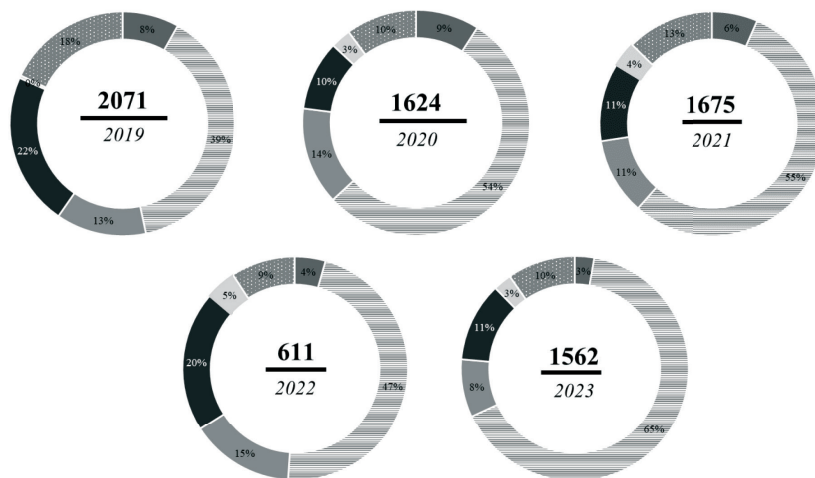
В 2023 році було ухвалено на 45 % більше рішень про порушення законодавства щодо захисту економічної конкуренції, при цьому з 1562 справ найбільшу частку становили випадки виявлення антиконкурент-

Таблиця 1

Кількісні показники діяльності АМКУ 2014–2023 рр.

Рік	Економічний ефект, млн грн	Кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання, од.	Накладені штрафи, млн грн	Сплачені штрафи та пеня, млн грн	Кількість припинених порушень законодавства, од.	Отримано скарг щодо публічних закупівель, од.
2014	3200	1372177	99,3	29,8	5341	930
2015	2400	1331230	339	30,5	4523	1342
2016	1425	1121347	755,9	32,7	3072	3067
2017	2561	1185071	1803,2	340,6	2435	5706
2018	4000	1235024	277	182,8	1344	7786
2019	4300	1298435	8671,9	154,7	2071	11147
2020	4600	1350627	683,5	2860,7	1624	12675
2021	5200	1395448	7237	531	1675	14828
2022	5300	1437009	557,9	330,6	611	3865
2023	7900	1464953	2585,9	328	1562	10967

Джерело: складено авторами на основі [8]

- кількість випадків недобросовісної конкуренції;
- кількість виявлених антиконкурентних дій органів влади;
- кількість виявлених антиконкурентних узгоджених дій;
- кількість випадків концентрації та узгоджених дій без дозволу;
- кількість випадків зловживання монопольним (домінуючим) становищем;
- кількість випадків інформаційного порушення та інші.

Рис. 1. Структура та кількість припинених АМКУ порушень законодавства

Джерело: побудовано авторами на основі [8]

них узгоджених дій (65 %). На виконання рекомендацій органів АМКУ, відповідно до ст. 46 ЗУ «Про захист економічної конкуренції» [9], було припинено 103 дії, що мали ознаки порушень законодавства (6,6 %).

За порушення антимонопольного законодавства, зокрема у формі монопольних домовленостей, зловживання монопольним становищем або концентрації, АМКУ накладає на суб'єктів господарювання фінансові санкції у вигляді штрафів. Штрафні санкції можуть бути значними і спрямовані на відшкодування заподіяної шкоди, покарання за порушення антимонопольного законодавства та запобігання прояву подібних дій у майбутньому. Процес накладання штрафів ґрунтується на чітких законодавчих нормах та об'єктивних доказах правопорушень, що забезпечує захист прав та інтересів усіх сторін, що беруть участь у ринкових відносинах.

Під санкції попадають різні види порушень конкурентного законодавства, зокрема укладання картельних угод, зловживання монопольним становищем на ринку, унеможливлення (ускладнення) доступу на ринок тощо. Використання фінансових санкцій у вигляді штрафів передбачає не стільки покарання суб'єктів господарювання за порушення законодавства у сфері забезпечення економічної конкуренції, а й стимулювання до дотримання встановлених законодавством норм та підтримки здорової конкуренції на ринках. Сплата штрафів здійснюється відповідно до визначених законодавством процедур та у встановлені строки. Порушення строків сплати накладених штрафів призводить до застосування до порушників додаткових санкцій, пені чи інших обмежень. Динаміка діяльності АМКУ з накладання штрафів за порушення конкурентного законодавства та обсяги їх сплати суб'єктами господарювання наведені на рис. 2.

Максимальні суми фінансових санкцій були накладені на суб'єктів господарювання у 2019 р. Зважаючи на можливість сплати штрафів впродовж певного періоду часу, суми сплачених штрафів та пені частково враховуються у статистиці наступних періодів. Таким чином, у 2020 р. спостерігається чотирикратне перевищення сум сплачених штрафів та пені у порівнянні з накладеними в тому періоді. Водночас важливим індикатором ефективності роботи АМКУ є рівень сплачених штрафів. Процес стягнення накладених фінансових санкцій часто є тривалим процесом і не відноситься до основних видів діяльності АМКУ, а також підпадає під вплив економічної та правової ситуації в країні та світі.

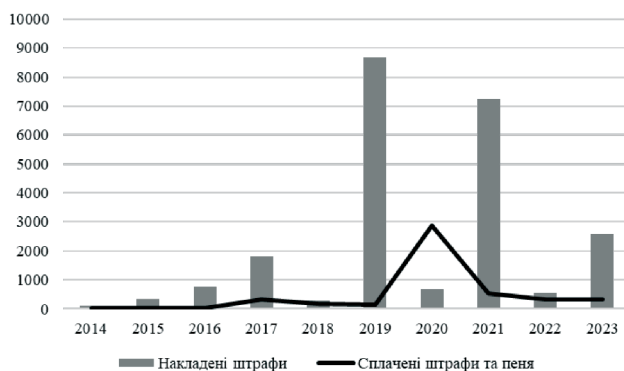

Рис. 2. Накладені АМКУ та сплачені порушниками штрафів та пеня, млн грн

Джерело: побудовано авторами за даними табл. 1

У випадках недотримання вимог щодо сплати накладених АМКУ штрафів та нарахованої пені, до суб'єктів господарювання можуть застосовуватися примусового виконання рішень з залученням виконавчих служб, в тому числі з конфіскацією майна. Такий принцип відображає принцип верховенства закону та забезпечення ефективного функціонування ринкових відносин в країні. Виконання рішень АМКУ свідчить про стабільність функціонування та прозорість ринку, підвищує міжнародні оцінки та рейтинги країни щодо дотримання антимонопольного законодавства, що впливає на міжнародну конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість.

Важливим напрямом діяльності АМКУ є аналіз скарг від суб'єктів господарювання щодо можливих порушень антимонопольного законодавства та проведення публічних закупівель. Оцінка потенційних правопорушень надає можливість вчасно здійснити заходи для їх усунення, забезпечуючи рівні умови діяльності для учасників ринку. В межах повноважень постійно діючих та спеціальних комісій АМКУ у 2023 р. розглянуто 10310 скарг щодо дотримання законодавства при публічних закупівлях, що становить 94 % від отриманих в календарному році (рис. 3).

Різде скорочення кількості скарг щодо публічних закупівель пов'язано з початком повномасштабного вторгнення, обмеженням діяльності установ та організацій на законодавчому рівні відносно придбання окремих категорій товарів та послуг. Водночас позитивна тенденція 2019–2021 рр. та відновлення обсягів надісланих та розглянутих скарг щодо реалізації процедури публічних закупівель свідчить про актуальність даного напрямку діяльності АМКУ.

АМКУ як незалежний орган публічного управління реалізує важливе завдання щодо забезпечення умов конкурентного середовища на внутрішніх ринках країни та запобігання проявам монопольної поведінки чи узгодженим діям, які обмежують конкуренцію. В період трансформації економіки, після прояву кризових явищ та у періоди військово-політичних конфліктів АМКУ відіграє провідну роль в забезпеченні ефективного функціонування ринкової системи та захисті інтересів суб'єктів господарювання та споживачів. Зважаючи на тривалість військового конфлікту та досить невизначені перспективи його завершення, діяльність АМКУ є важливою в збереженні досягнутих рівнів прозорості та конкурентоспроможності економічної

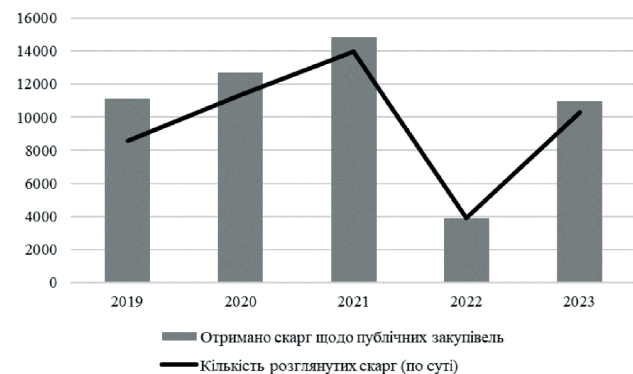

Рис. 3. Кількість отриманих та розглянутих скарг щодо публічних закупівель

Джерело: побудовано авторами на основі [8]

діяльності, а також підвищення інвестиційної привабливості в період повоєнного відновлення країни.

Висновки. Антимонопольний комітет демонструє значну гнучкість та адаптивність в збереженні досягнутих показників конкурентного середовища та забезпечення дотримання антимонопольного законодавства в умовах дії військового стану. В умовах військових дій та значної економічної невизначеності АМКУ адаптує механізми контролю для підтримки конкурентного середовища та запобігання монополізації ринків.

Попри виклики сучасного військового стану в країні, основним пріоритетом АМКУ залишається

збереження економічної конкуренції. Ефективність роботи АМКУ відображається в зростанні економічного ефекту, зменшенні загальної кількості порушень законодавства, прозорості діяльності самого комітету. Повноцінне виконання АМКУ покладених на них завдань сприяє підвищенню довіри бізнесу, інвесторів та споживачів до національної економіки. Водночас, для забезпечення стрімкого економічного зростання по завершенню військового стану, АМКУ варто передбачити необхідність адаптації регуляторних механізмів до нових економічних реалій з метою ефективного відновлення ринків.

Бібліографічний список:

1. Сус М.С. Нормативно-правове забезпечення дотримання прав суб'єктів господарювання під час проведення перевірок антимонопольного комітету України в контексті антимонопольної реформи в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2024. Вип. 81. С. 151–159. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.23> (звернення 15.07.2024)
2. Полюхович В. Нові законодавчі ініціативи в сфері захисту економічної конкуренції. *Збірник наукових праць «Приватне право і підприємництво»*. 2023. Вип. 23. С. 75–83. DOI <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.23.9> (звернення 15.07.2024).
3. Гречківський В.Д. Реформа конкурентного законодавства в Україні. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне законодавство». DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.104>
4. Руденко О., Мартінович В. Антимонопольний менеджмент в Україні: аналіз та напрями вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-32> (звернення 15.07.2024)
5. Колодійчук А.В., Важинський Ф.А. Порівняння правил конкуренції в Україні та Європейському Союзі. *The X International Scientific and Practical Conference "Global achievements and current trends in the development of science"*, March 11–13, 2024, Sofia, Bulgaria. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2024/02/Global-achievements-and-current-trends-in-the-development-of-science.pdf#page=40>
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України. Закон України 3295-IX від 09.08.2023. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3295-20#Text> (звернення 30.07.2024)
7. Про Антимонопольний комітет України. Закон України від 26.11.1993 № 3659-ХІІ (в редакції станом на 01.01.2024 р.). Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (звернення 16.07.2024).
8. Річні звіти. Антимонопольний комітет України. URL: <https://amcu.gov.ua/pro-nas/zvitnist/richni-zviti> (звернення 16.07.2024)
9. Про захист економічної конкуренції. Закон України від 11.01.2001 №2210-ІІІ (в редакції від 16.05.2024). Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (звернення 16.07.2024).

References:

1. Sus, M.S. (2024) Normatyvno-pravove zabezpechennia dotrymanna prav subiektiv hospodariuvannia pid chas provedennia perevirok antymonopolnoho komitetu Ukrainy v konteksti antymonopolnoi reformy v Ukraini [Regulatory and legal protection of the rights of business entities during inspections by the Antimonopoly Committee of Ukraine in the context of the antimonopoly reform in Ukraine]. *Uzhhorod National University Herald*, vol. 81, pp. 151–159. Available at: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.23> (accessed July 17, 2024)
2. Poliukhovych, V. (2023) Novi zakonodavchi initsiatyvy v sferi zakhystu ekonomichnoi konkurentsii [New legislative initiatives in the field of economic competition protection]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pryvatne pravo i pidpriemnytstvo»*. vol. 23, pp. 75–83. Available at: <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.23.9> (accessed July 17, 2024).
3. Hrechivskiyi V.D. (2023) Reforma konkurentnoho zakonodavstva v Ukraini [Reform of competition legislation in Ukraine]. *Elektronne naukove vydannia «Analitichno-porivnialne zakonodavstvo»*. Available at: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.104> (accessed July 17, 2024)
4. Rudenko, O., Martinovich, V. (2023) Antymonopolnyi menedzhment v Ukraini: analiz ta napriamy vdoskonalennia [Antimonopoly management in Ukraine: analysis and directions of improvement]. *Economy and Society*, no. 51. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-32> (accessed July 15, 2024)
5. Kolodiichuk A.V., Vazhynskiyi F.A. (2024) Porivniannia pravyl konkurentsii v Ukraini ta Yevropeiskomu Soiuzu [Comparison of competition rules in Ukraine and the European Union]. *The X International Scientific and Practical Conference "Global achievements and current trends in the development of science"*, March 11–13, 2024, Sofia, Bulgaria. Available at: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2024/02/Global-achievements-and-current-trends-in-the-development-of-science.pdf#page=40> (accessed July 17, 2024)
6. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia diialnosti Antymonopolnoho komitetu Ukrainy. Zakon Ukrainy 3295-IXh vid 09.08.2023. Verkhovna rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3295-20#Text> (accessed July 30, 2024)
7. Pro Antymonopolnyi komitet Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 26.11.1993 № 3659-KhII (v redaktsii stanom na 01.01.2024 r.). Verkhovna rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (accessed July 17, 2024).
8. Richni zvity. Antymonopolnyi komitet Ukrainy. Available at: <https://amcu.gov.ua/pro-nas/zvitnist/richni-zviti> (accessed July 17, 2024)
9. Pro zakhyst ekonomichnoi konkurentsii. Zakon Ukrainy vid 11.01.2001 №2210-III (v redaktsii vid 16.05.2024). Verkhovna rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (accessed July 17, 2024).

Стаття надійшла до редакції: 7.08.2024